

Ročník XVII

únor 2008

číslo 2

NOČNÍ CHODEC

Někdy se v noci probudíme
a kdosi chodí po bytě

Nasloucháme těm divným krokům
jak moři v prázdné uličce

Ty kroky jsou jak myši vlásky
a někdo cizí za nás bdí

at' z nenávisti nebo z lásky
celou noc potmě prochodí

Čí je to neklid kdo tu hledá
a nenalézá odpověď?

Posloucháme a zvykáme si
a kroky staví z ticha zeď

Jan Skácel

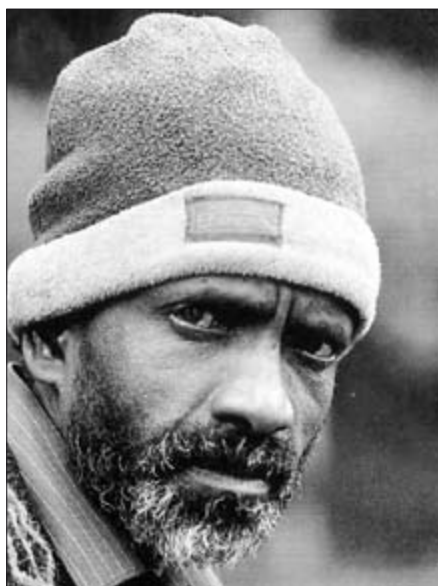

Foto: ing. Stanislav Navrátil

Úvodem

Poslancům a senátorům k presidentské volbě a kunčickým k referendu o případném oddělení Kunčic nepřejeme šťastnou ruku, ale odpovědnost za budoucnost.

Na internetu se objevilo video, na kterém parta mladých lidí hrůzně utýrala kočku. Nelhostejným uživatelům internetu se (na rozdíl od policie) během pár dní podařilo zjistit anonymní pachatele.

Při Tříkrálové sbírce se díky Charitě, koledujícím dětem a jejich doprovodům, díky dárcům a všem, kteří pomáhali, v našem okrese sešlo přes půldruhého miliónu korun.

Popeleční středou 6. února začíná letošní Čtyřicetidenní příprava na Velikonoce. Preface 1. neděle této doby nás zve, abychom se na slavení Velikonočních svátků „připravovali v radosti a horlivé lásce“.

Ježíši se podařilo ukázat, že nás Bůh miluje bezvýhradnou láskou. Objevit to, porozumět tomu, dovolit takovou lásku Bohu a sobě, nám zakládajícím si na výkonu, není samozřejmé, natož ve stejném postoji jednat s druhými. /v

ČLOVĚK V BODĚ ÓMEGA

Pán Bůh pro nás nestvořil páku, kolo, ani parní stroj. Dal nám však schopnost vymýšlet a nalézat – a tak se stal člověk spolupracovníkem Božím na svém vlastním stvoření. Vždyť ani hmotu nestvořil Bůh jako konečný produkt. On „jen“ podněcuje všechno k závěrečnému cíli. Z vůle Boží se stal pravěký člověk vlastním úsilím Homo sapiens. Dávno už se člověk ovšem biologicky nezdokonaluje, ale rozvíjí se v jiné dimenzi, která se vymyká rámci hmotné přírody. Ale v jaké dimenzi? A čí pomocí? Tato dimenze nechce být dnešními lidmi viděna. Ale je tady! Např. schopnost odpouštět. Nemstít se. Ještě více: v době předvánoční proběhla tiskem nepatrná noticka. (Velké věci se rodí tiše.) V Kolumbii odpochovalo do džungle 120 dobrovolníků. Ne aby káceli nebo lovili, ale aby se vyměnili za 120 rukojmí, držných už léta v zajetí rudých rebelů. Začala „Operace Kolbe“. Kdo dal těmto mužům sílu? V jaké podivuhodné dimenzi se takoví lidé rozvíjejí? Nevrcholí tu stvoření člověka?

Kristus nás přetváří ke své podobě. Skrze

Cítíš se spoutaný. Sniš o útěku.
Dej si však pozor na přeludy.
Chceš-li uniknout, neutíkej, neprchej:
radši prohlubuj to těsné místo,
které je ti dáno ...
Prcháš-li ze sebe sama,
tvé vězení poběží s tebou
a cestou tě ve větru sevře ještě blíž.
Gabriel Marcel

V jednom kostele mají na oltářním obraze Ukřižovaného s biblickým citátem:
„Otče, odpust jim, neboť nevědí, co činí!“
Při svatbě prý kostelník nápis zakrývá.

Vilém Schneeberger:
„Bůh má vesele lidi rád“

Rozeznání hříchu je poslední dělící čarou mezi člověkem lepším a horším.
Ludvík Vaculík

nás chce obnovit (a zachránit) svět. „Ve vás se ukáží svatým v očích národů“ (Ez 20,41).
Homo sapiens se dotváří na Homo Kristus.

Jan Rybář

Významný český biblista, milý člověk, přítel naší farnosti a věrný čtenář Okénka, Prof. ThDr. Jan Heller, zemřel 15. ledna ve věku 82 let.

O NEMOCI DNEŠNÍ DOBY A SMYSLU LIDSKÉHO ŽIVOTA

Pane profesore, celý život se zabýváte, poeticky řečeno, lidskou duší a jejími hlubinami. Jak byste diagnostikoval hlavní zdroj nemoci dnešní doby?

Možná nemocí nejen dnešní doby, ale nemocí, v níž se zmítá lidstvo už celá tisíciletí, je ale možné, že dnes je tato nemoc zvlášť virulentní. Když ji označíme tradiční křesťanskou terminologií a nazveme ji hřích, řekne to dnešnímu člověku strašně málo. Z bible vyčteme, že jde vlastně o opak lásky, čili o sebestřednost. Víte, jestliže řešením je láska k Bohu a k bližnímu, pak opakem lásky je sobectví, sebestřednost a z ní roste agresivita. Čili vystupňované sobectví je agresivita, snažte se sám prosadit. Jejím opakem je Ježíšovo sebezreknutí. Podle listu 2. kapitoly listu Filipenským Ježíš nechtěl Bohu uloupit jeho božství, ale sebe samého zmařil a přijal způsob služebníka, čili vstoupil do naší bída, je v ní s námi, o to jde. Všude tam kde jsme nějakým způsobem hotoví překročit své sobectví, spolunést bídu svých bližních, otevírá se Ježíšova cesta.

Tento rozhovor natáčíte koncem listopadu, kdy ubývá světla a přibývá tmy a zimy. Také stoupá počet lidí, kteří trpí depresivními stavy. Mnoho psychiatrů nebo psychologů říká, že to je nedostatek určitých chemických látek v těle, které potom nedokáží dostatečně ovlivňovat funkci mozku. Ale je tu i názor, že deprese signalizují duchovní vakuum, že je to vlastně volání duše po Bohu.

Musíme vzít obojí vážně. Je to asi něco, čemu se říká začarovaný kruh. Člověk začne tesknit a hormony na to odpoví tak, že se začnou posouvat nežádoucím způsobem. Člověk pak teskní ještě více a hormony se také posouvají ještě více. V těchto začarovaných kruzích se někdy potácíváme a chudáci psychiatři se

je snaží rozplést, a třeba se o to snaží rozumně a právem, ale jádro problému bývá někdy často ještě hlouběji než v těch hormonech. Je v tom, že jsme stvořeni jeden pro druhého. Ani v bibli nebylo dobře člověku, když byl sám. Není dobře být člověku samotnému. Člověk je určen pro lásku, a to znamená pro obecenství, a opravdu nachází sebe sama jenom tehdy, nachází-li sebe v tom druhém. A to můžete myslet velmi abstraktně duchovně a třeba i velmi konkrétně, to je jedno. Ale v okamžiku, kdy to nacházení dostává rozměr lásky, člověk překračuje své já, a tak se otevírá cesta dobrým věcem.

Kam byste zařadil dnes často diskutovanou hyperaktivitu dětí?

To je velmi složitá věc a já nejsem dětský psycholog. Ale jsem přesvědčen, že tu má vliv i to, čemu se kolem nás říká současná atmosféra. V životě jsem si mnohokrát ověřil, že asi tak, jako existuje kolem nás elektromagnetické pole, které nevnímáme, že existuje cosi, co bychom mohli, možná předběžně a nepřesně, nazývat biologickým polem. Jestliže toto biologické pole je nabité neklidem, agresivitou, disharmonií, která vychází ze všech těch, kteří se tu kolem nás svíjejí v nejrůznějších křečích, jak se můžeme divit, že ti, kteří tohle od narození a už asi před narozením vnímají, že to dávají taky nějakým způsobem najevo. Že to v nich rezonuje. To ale neznamená, že chci vyloučit ty materiální, hormonální a všelijaké jiné stránky věci, jenom bych chtěl jít hlouběji.

Hovořil jste o té atmosféře nebo o biologickém poli, v němž žijeme. My se vlastně i na ulicích často setkáváme s hrubostí. Ale nejenom na ulicích, i v novinách, v médiích atd. Myslíte si, že to je určitá forma skryté agrese?

Určitě. Ta skrytá agrese je všude a je celá řada záležitostí, které ji v nás rozněcují, přičemž my si to vůbec neuvědomujeme. Vtěsnám se do tramvaje, tam se na mě lidi tisknou. Jedeme autem, já sám nemám řidičák, ale prožil jsem to nedávno. Syn nás vzal po Praze svým vozem, jeli jsme přes Jižní spojkou a Bránický most, to, co se projede autem normálně za nějakých 7-8 minut, nám trvalo hodinu a půl. Ta silnice byla celá nejen ucpaná, ale nabitá vydestilovanou agresivitou všech těch, kteří tam byli uzavřeni v těch svých pojízdných kobkách. Obdivoval jsem svého syna, že neztratil nervy, ale on je náhodou psycholog a ještě křesťan k tomu, takže bych se neměl tolik divit. Ale ta atmosféra tam byla přímo hmatatelná.

A myslíte si, že je to současnou přetech-nizovanou dobou? Říká se, že vymoženosti technické společnosti jsou samy o sobě neutrální, ale že člověk je nedokáže správně užívat. Vzpomínám si, že náš první prezident Masaryk si ve své dizertační práci o sebevraždě už v předminulém století sám všiml vzrůstajícího počtu sebevražd, zejména v městech.

Ano, vidím to stejně. To je také jistá forma agresivity, autoagresivita, a za ní všude je

ztráta smyslu života a za ní zase je ztráta schopnosti uprostranit druhému. Chovat se s přiměřenou, ovšemže kritickou a uváženou vstřícností vůči jeho nárokům. Obrazně vyjádřeno, každou kapkou své náročivosti přidávám něco k té výbušnině, která zaplavuje celý svět. Každou kapkou pokory a zdrženlivosti umožňují, aby život pokračoval.

Jak pomoci zejména lidem, kteří nemají vztah ke křesťanství nebo k jinému náboženskému systému, nebo kteří se třeba považují za ateisty?

Já mám zkušenosti, že lidé mají sklon odmítnat všecko, co se dělá organizovaně a institucionálně. Možná že jsem sám i mnozí jiní alergizován komunistickým kolektivním myšlením, které nesnáším. Ty nejhlubší věci se dají předávat jenom od člověka k člověku. Když já někomu kousek ustoupím, když já někoho plačícího pohladím, když ho vezmu za ruku, tak pomůžu. Někdy je třeba něco organizovat, např. sociální nadace, to je dobře. Ale ta nejpodstatnější část pomoci je to, jak se chováme k lidem, se kterými jsem se potkal ve svém všedním dnu.

Jak by potom mohly pomoci těmto lidem církve?

Církve jsou jistě něco velmi užitečného a dobrého, za co musíme být vděční, a podílet se na jejich poslání. Ale samozřejmě je nechápu jako orgán mocenský, nýbrž jako, jak říkal jeden můj starý přítel, který už zemřel, jako benzinovou pumpu. Nevyděste se! Církev by měla být místo, kde bychom načerpávali energii, abychom byli s to unést anebo donést dále to, co v ní dostáváme.

Pane profesore, ve své odborné práci jste se ať přímo, či nepřímo, zabýval tím, co bychom mohli nazvat tajemstvím lidského života. Co si myslíte, že je jeho smyslem?

Já bych tuto otázku rozdělil. Tak především: Máme se vůbec po smyslu života ptát? Někteří lidé říkají: V žádném případě, ptát se nemáme. Tak někteří ortodoxní marxisté říkali, že v okamžiku, kdy takovou otázku připustíme, už jsme v idealistických bludech. Já jsem přesně opačného mínění. Totiž když se neptáme po smyslu života, když si to dokonce zakazujeme nebo si takovou otázku dáváme ideologicky zakazovat, vracíme se zpět na úroveň zvířat. Rozumějte, to teď není kritika zvířat, ta já mám rád, ale zvíře sebe samo vždycky vidí v kontextu se svým okolím a nehledí kupředu. Nemá rozměr reflektované budoucnosti. Naše lidství konstituuje právě to, že se ptáme, co bude dál a zvlášť co bude s námi. Čili unik před otázkou smyslu je velmi často projevem strachu a vnitřní nezralosti. Ted' ale, a to je druhá část oné otázky, když se po smyslu začneme ptát, dostaneme se do hlubokých rozporů. Někdy se říká, že život probíhá takovým způsobem, že z něho, jenom z něho nemůžeme tento smysl bezpečně vyčíst. A z toho někteří vyvozují, ovšem předčasně, že život žádný smysl nemá. Jiní zase, kteří to nemohou unést, si vymyslí, jaký život má smysl a přijdou s jakýmsi

levným řešením. Předkládají je jako svoje dogma, a to taky nelze přijmout. Nejspíše je poctivě přiznat, že smysl lidského života zůstává vposledku neuchopitelný; nemůžeme s ním manipulovat. Ale jestliže se odvážíme, a k tomu je třeba velké odvahy, dát si tento smysl darovat, jestliže máme trpělivost ho vyhlížet, jestliže dokonce rozpoznáme, že je v něj třeba věřit, a to i tehdy, kdy ho nedokážeme vystihnout, právě tehdy nám svítne naděje. My ho nemáme před očima tak dlouho, dokud nezačne do našeho života padat světlo shůry. A o to v podstatě jde. Čili smysl života je něco, co lze velmi obtížně definovat, ale co je přesto nutno vyhlížet, přijímat a pak i prožívat.

Nesouviselo snad s tímto přístupem i Vaše rozhodnutí studovat teologii?

Zpětně viděno jistě, ale mělo to ovšem složitý vývoj. Moji rodiče byli masarykovští humanisté a nepěstovali živé kontakty s církví. Já jsem sice byl evangelicky pokřtěn a formálně jsme byli členy evangelické církve, ale moji rodiče se některým úzkostným otázkám, které se ve mně probouzelely, spíše vyhýbali. A pak přišla druhá světová válka. Přežili jsme ji lépe než mnozí jiní, kteří měli v rodinách ztráty a všelijaké jiné hrozné věci, ale nicméně stačilo to, abych pochopil, co tak krásně formuloval David v rozhovoru s Jónatanem v knihách Samuelových, že je jen kročeň mezi mnou a smrtí (1S 20,3). Že smrt je stále s námi. A pokud se s tím nevyrovnáme nebo pokud se alespoň nepokusíme zodpovědět si upřímně a hluboce otázky života a smrti, tedy otázky poslední, zůstaneme na povrchu a s tím podstatným se mineme. Když jsem si tohle všechno promýšlel, bylo mně jasné, že dary, které jsem dostal, promrhám, když se budu věnovat věcem řecké předposlední místo těm posledním. A co se zabývá posledními věcmi? Samozřejmě teologie.

A proč jste si vybral jako svůj obor právě Starý zákon?

Na to musím odpovědět žertem. Srovnajme si to: ani ostatní teologické obory nejsou nezajímavé, ale nejsou tak dobrodružné jako Starý zákon. Já jsem od mládí rád rozmotával uzly. Ne roztínal, rozmotával. A Starý zákon je něco jako zauzlovaný provaz a ty uzly lze krásně rozmotávat. Když pak výsledek někomu ukážete, tak se začne radovat spolu s vámi a řekne: A takhle je to, no to je výborné, tak ono to přece jen má smysl.

Myslíte si, že je dnes vůbec možné správně porozumět Starému zákonu, odkrýt jeho původní záměr, pro který byl napsán, bez znalosti dobového pozadí, dějin starověku a jeho myšlení?

I tuto otázku bych chtěl napřed upřesnit. Základní poselství Písma je zřetelné. Je tu Bůh, který nás má rád. A i když o něm víme maličko, tak o něm víme z křesťanského poselství a z celku Písma dost, abychom se na něho mohli spolehnout, abychom se mu

mohli odevzdat, abychom se v něm mohli radovat, to stačí. Ale člověk, který se touhle cestou vydal, je zajisté rád, může-li jít hlouběji, stane-li se písmákem či písmáfem, tím, kdo Písmo promýšlí a pokouší se žít s ním a z něho. Další, hlubší stupeň přináší znalost původního textu; kdo tento původní starozákonní text a jeho pojmy, výrazivo a představy začne srovnávat se světem dneška, vidí vzdálenost mezi nimi. Ale otázky, které se při tom nastolují, to už je práce pro profesionálního teologa, ostatně velmi dobrodružná a velmi užitečná i pro ty, kteří nemohou celoživotně zůstat sedět nad hebrejským textem. My jsme povinni vést je natolik do hloubky, nakolik jen oni mají předpoklady a nakolik to my dokážeme.

Posluchačům na vás prozradím, že je vám blízké myšlení sv. Františka z Assisi s jeho důrazem na jednotu všeho božského stvoření a na lásku k němu. Jak může křesťan pomoci zmírnit devastaci naší planety?

Foto: Veronika Pečeňová

Někdy se setkáváme s názorem, že přírodu, zvířata, celý vesmír lze zpředmětňovat, mít za předměty, se kterými si můžeme dělat co chceme. Ale kam to vede, nemusím rozvádět. A proti tomu je tu postoj všechno to zosobňovat tak, že se z toho zase znovu stávají boží, jak byli uctíváni ve starověku. A to také nevede nikam, protože je z toho nové područí, nové vnitřní ztročování. Východisko naznačuje slavná Františkova píseň o bratru Slunci. On mluvil o přírodních jsoucnech jako o bratřích a sestrách: bratr slunce, sestra voda, bratři ptáci. Čili to, s čím se v přírodě setkáváme, jsou naše sestry a naši bratři, možná menší nebo méně obdaření takovými schopnostmi, jaké jsme dostali my, a tím spíše se o ně máme starat. Já jsem to kdysi vyjádřil heslem Člověk pastýř stvoření, což je zároveň titul jedné mé už starší práce o křesťanu a ekologii.

Člověk má podle bible příslib věčného života, ale jak je to s našimi menšími bratry, tedy těmi čtyřnohými?

Tady si musíme udělat nejdřív významoslovný čili – jak říkám – odborně sémantický úklid. Lidé si vytvoří svou vlastní představu o věčném životě, a teď ji na Pánu Bohu vymáhají, anebo ji chtějí taky pro zvířata, anebo ji zase popírají, aby se nemuseli co možná ničeho bát, ale bojí se stejně, a pak to vše popírají i pro zvířata. Myslím si, že

zde musíme začít z druhého konce a musíme vycházet z víry, která ví, že my všichni, lidé i zvířata, celý vesmír Pánu Bohu patříme, že jsme jeho vlastnictvím, ať to uznáváme nebo popíráme. A proto náš úkol není zkoumat, co je v záhrobí, ale být zde zrcadlem boží lásky, řečištěm, kudy tato láska proudí a kudy se dostává ke všem našim bližním, ať jsou to lidé, nebo ti malí bližní – zvířátka, celá příroda. Co když je naše galaxie živá, to nikdo neví. A proudí-li skrze nás boží láska, pak rozpoznáváme, že poslední slovo nad naším životem nemá zmar, ale právě tato boží láska, jejíž jsme se stali a stáváme služebníky. A ta boží láska nese nejenom nás, nýbrž nese všechny boží tvory. Když se mě ovšem někdo začne vyptávat, jaké nebe pán Bůh zvířatům zařídil, prostě řeknu: nevím. Já to všechno, sebe, své přátele, ta malá zvířata, celý vesmír odevzdávám do božích rukou a v dobré naději, že poslední slovo nad vesmírem, který fyzikům pod rukama entropicky hasne, má přesto živý Bůh, a ten ani nám, ani zvířatům neublíží.

Jako religionista jste se zabýval různými náboženskými systémy, proč si myslíte, že ve světě dnes v 21. století se stále nedaří rozvíjet mezináboženský dialog?

Asi jsme příliš sebestřední, a to i ve svých náboženských představách. Ono bude nutné uznat, že každý z nás vidíme jen část horizontu, ne celý, nemáme oči vzadu. A jestliže vidím jen část horizontu, pak se musím zároveň zeptat, zda ten druhý, který třeba vidí i něco jinak, nevidí právě tu část horizontu, kterou jsem třeba sám neměl na očích. To neznámá mu hned přitakat, ale znamená to mluvit s ním partnersky, nepustit se do něho, odložit agresivitu a naslouchat. Náboženský dialog začne tam, kde nebudeme jeden druhému tvrdit, že jsme vlastníky pravdy, a nebudeme se ho pokoušet získat do svých řad, nýbrž kde se budeme jeden druhému otvírat, aby nás širším poznáním korigoval sám Ten, který je Pravda sama. Co když jsme někde nedohlédli dost hluboko nebo daleko?

A co potom křesťanství?

To je velmi vážná otázka, nad kterou se budeme muset zamyslet nekonvenčně, jinak než dřív, nekontestačně, nemanifestačně. Já jsem přesvědčen, a nejen to, já to mám nějakým způsobem trochu zevnitř vyzkoušeno, že jestliže svorníkem kosmu je láska a jako křesťan vyznávám, že je to boží láska, pak Kristus nás k ní vede a do ní nese nejpříměji a nejzřetelněji. Ale to neznámá, že ve jménu tohoto svého názoru mám právo pohrdat někým, kdo se snaží orientovat na jiné cestě, kdo na ní nalezl ledacos, co já jsem přehlédl. Čili jedinečnost křesťanství není nepokorná. Pokud nebudeme jako křesťané pokorní, i duchovně pokorní, budeme stále pro ostatní nevěrohodní. A budeme nakonec cestu k rozhovoru s nimi spíše uzavírat.

JanaHeller, „Podvečerní děkování“

Evangelický teolog Jakub Schwarz Trojan se při svém poslání dostal do blízkosti Všetat, městyse, ze kterého pocházel Jan Palach a „díky“ tomu se také stal farářem, který Jana Palacha 25. ledna 1969 na pražských Olšanských hřbitovech pohřbíval.

Uvědomoval jste si tehdy, že jste přítomen pohřbu národního symbolu? Jak člověk takovou situaci prožívá?

Máte pravdu, že za těch devět dní od činu k pohřbu se téma, jak říkáte národního symbolu, otevřelo; na čin mladého studenta reagovali běžní občané, politici i společnost jako celek. Palachův čin byl ojedinělým aktem v celé tehdejší Evropě – sebeobět pro nějaký ideál Evropa neznala. Pohřebním kázáním nad hrobem Jana Palacha jsem na sebe vzal úkol s vědomím, že se to patrně neobejde bez rozsáhlé pozornosti různých státních orgánů. V kázání jsem se snažil ukázat, že Palachův čin není činem utilitárně politickým, ale že tuto rovinu přesahuje.

Můžete Palachův čin a odkaz interpretovat přeci jen trochu širě?

Palach nás považoval za hodny takové oběti. Měl naději, že čin, kterým obětuje sám sebe, vyvolá odezvu, díky které se lidé zamyslí nad tím, v jakém světě žijeme. Palach nás zvláštním způsobem nutí, abychom se zamysleli nad celým svým životem, ne pouze nad politickými věcmi, jakou tehdy byl odpor proti nastupující normalizaci, nýbrž především nad tím, jak žijeme.

Co máme ve svém životě v čele žebříčku hodnot a co stojí až na jeho konci?

Jeho čin vyvolává hlubokou lidskou otázku; co je pro tebe v životě nejcennější? A právě svou hloubkou utilitární politickou rovinu přerůstá. Rozměr Palachova činu nelze vměstnat do oněch dvou často uváděných požadavků z dopisu, který se zachoval. Na jednom místě v Novém zákoně se píše, že bratrstvo křesťanů je spojeno tímž utrpením. Myslím si, že nejde o totéž utrpení, tutéž obět. Nikdy jsem v kázáních neřikal, že by měl někdo Palachův čin napodobovat. Co by se však mělo „napodobit“, je to, abychom se při své práci a usilování snažili dosáhnout téže intenzity. V tom je mobilizující moment činu Palachovy sebeoběti: nikoli v ní samé, nýbrž v míře Palachova nasazení. Palachova obět je pozitivním poselstvím. Říká vlastně: myslím na vás, tímto činem vás neviditelně zavazují, abyste své síly a um vynakládali pro cíle, které vás přesahují. Abyste nežili pro sebe a nalézali smysl svého života ve

Jakub Trojan

společnosti, jemuž se odevzdáváte každodenně v drobných aktech „masarykovské“ služby.

A obět Jana Zajíce a dalších?

Cokoli je druhé či třetí, nutně ztrácí na významu, i dopad takového činu je řádově menší. Jan Zajíc byl jistě ušlechtilý člověk, ale zeslabení významu a dopadu jeho sebeoběti je děsivé. Svým způsobem je však srovnatelná obět Patočkova. Na rozdíl od Jana Palacha je u Patočky ovšem obrovské dílo, které jeho smrti předchází. Jeho dílo působí i nadále. U Jana Palacha se nám zachovala jen kusé informace o jeho životě, studiu. A v tom je zároveň problém. Jeho obět je singulárním činem. Po Janu Palachovi nezůstalo žádné dílo, které by mohlo promluvit o tom, čím byl a co konal a k čemu nás vyzývá. Nebezpečí vyhasnutí jeho oběti je tím větší, čím více se bude interpretovat výlučně politicky.

Které roviny palachovského příběhu nás dnes mohou oslovovat a které roviny mohou sdělně oslovit i naši nejmladší generaci?

Umět mladé generaci přetlumočit, že se někdo dává bez výhrad a zcela, že se dává ve chvíli, kdy výzvy jiného druhu nepomohly a kdy mocenská špička zcela selhala, a že takováto obět

je ryzí, protože pro sebe nic nečeká! Není to silně poselství?

Mladý člověk se dnes setkává s obětí teroristů. Zkusím tuto novou situaci přetlumočit ve světle Palachovy sebeoběti takto: co my dnes chceme a umíme postavit vůči islámu, který se tlačí do evropských dveří? Islámu, který se zatím prezentuje tím nejhorším – atentáty, při nichž útočníci ničí životy své i životy druhých. Co to znamená pro mladého Evropana, který bude v stále stoupající míře konfrontován

s útočnou ideologií určitého typu islámu, který bere za kliku? Nestačí se bránit tím, že Evropu proměňíme v pevnost.

Musíme sestoupit k vlastním kořenům, jinak Evropa v nadcházejícím zápase neobstojí. Bude to u nás vypadat jako v Malé Asii, v oblasti, do které se obracel apoštol Pavel, kde existovaly křesťanské komunity, které tam dnes nenajdeme. Samozřejmě je naše naděje v tom, že islám projde reformací, kterou potřebuje stejně, jako ji potřebovalo středověké křesťanství, ale spoléhat na to nelze.

Daří se našim církvím, a zvláště církví evangelické, odevzdávat toto jako své poselství?

Ne. Pokud se rozhlédnu po českém křesťanství, je jeho největším příspěvkem společnosti diakonická služba postiženým. Ale musí

Na stromech černé plody zimy

země až na kost

prázdnou

dálka

A zůstat sám a mezi svými

jak nad zamrzlou vodou lávka

Jan Skácel

existovat i diakonická služba politická, služba kultuře a veřejnosti. Měli bychom být schopni vést dialog o podstatných otázkách naší společnosti. A to bohužel neumíme. Dnes bohužel ani katolíci se svou bohatou tradicí na takový druh služby nestačí – natož evangelici!

Budoucnost má jen ekumenické křesťanství, jež bude duchovně intenzivně žít a bude schopno podstatně přispět k celospolečenskému dialogu.

Jenže protestantské církve jsou dlouhodobě více provázané se společností.

Když jezdím na sbory, tak se účastníků shromáždění vždycky ptám, zda jsou spokojeni s životem ve své obci. Často sice řeknou, že rozhodně ne, ale na mou otázku, zda tedy chodí na schůze místních zastupitelstev, jen mlčí. Lidé žehrají a kritizují a evangeličtí faráři a správci farnosti se členy svých obcí, kteří by měli být onou pomyslnou solí země, ztrácejí svou slanosť. Účinná kritika vyžaduje čas, vyžaduje hlubší znalost mnoha věcí, a to je úkol, který na sebe nechce nikdo vzít.

Katolíci mají spoustu dogmat, ale některá z nich už ani nevyslovují. Mají je uložena v jakési pokladnici věků, ale žádná z těch mincí už nemá směnnou hodnotu. Co však má směnnou hodnotu, která by oslovila i postmoderního člověka? Ten přece vůbec nemůže pochopit, že Bůh vyžaduje na svém Synu obět, která by ho usmířila za lidský hřích. Který lidský otec by od svého dítěte žádal takovou obět? Ale my se toho držíme a opakujeme to, i když to pro nás už takřka nic neznamená. Jenže přesvědčit druhé může jen ten, kdo sám věří. My je přesvědčujeme formálně – oblečením, obřadnictvím a jinými grify. Připouštím, že pěti nebo deseti procentům obyvatelstva stačí z křesťanské tradice estetický zážitek, ale k službě bližnímu je taková krása nepohne. Křesťanství je životní cesta a životní přístup, který má univerzální záběr: nekončí v zážitkové sféře jedince. Má na mysli „obecenství svatých“ i starosti širší pospolitosti. Křesťanství je buď univerzálním poselstvím, anebo není křesťanstvím. K převzetí takové odpovědnosti je potřeba lidí hlubšího zaměření, než jsou ti, kdo si jen, řečeno s Patočkou, shánějí potěšeníčko na den a potěšeníčko na noc.

Patrik Eichler, LN 14.1.2008

Čtenáře evangelií překvapí, že Ježíš mnoha tazatelům na jejich otázky vůbec neodpověděl. Už jeho předchůdce Jan neodpověděl vyšetřovací komisi, jež měla zjistit, kým Jan je: „To je vedlejší, kdo jsem já“. A hned přešel k nejdůležitějšímu: „Já jen připomínám výzvu Izajáše, je třeba si srovnat své názory s Bohem, jinak se mineme s Mesiášem“. (Srov. J 1,19n)

Písmo nás učí, že se máme ptát, zkoumat a ověřovat, zda je pravda to, co kdo tvrdí. Podobně nás učí vytřídit podstatné otázky od zbytečných. A rozpoznat hádku od sporu. Při sporu o něco jde. Chceme spolu třeba hezky strávit večer, ale jeden chce jít do kina a druhý chce zůstat u televize. Jeden by rád koupil ze společně ušetřených peněz fotoaparát a druhý myčku nádobí. Co si počít, nezískáme-li pro svůj návrh většinu hlasů? Dohodneme-li si pro tyto případy nějaké pravidlo (např. hodit si korunou, střídát si právo rozhodujícího hlasu...), dokážeme spor vyřešit.

Při hádce na rozdíl od sporu nejde o řešení něčeho důležitého. Ale mám špatnou náladu a potřebuji si na druhém schladit žáhu, pomstít se mu, ponížít druhého, vybit si agresivitu... Zaútočím na druhého a v okamžiku, kdy se naštvu, se mně uleví. Pak ten druhý sbírá municí, zaútočí na mě a když se naštvu já, uleví se jemu. Tak to může pokračovat čtyři hodiny nebo čtyři dny.

Ježíš viděl do lidí, hádkám se úspěšně vyhýbal a šel jen do sporů, které mohl vyhrát. (Není snadné na hádku nepřistoupit; ten, kdo se chce hádat, se jí velice snaží vyvolat.)

Ježíš nám ukazuje jak řešit spory: „Pokud si nevyfíkáte, co máte proti sobě, nechci vás vidět v kostele“. (Srov. Mt 5,23-26)

(To komunisté měli jen prokurátory a soudce a nedodržovali starou pohanskou zásadu: „Nechť je slyšena druhá strana“.)

Ježíš rozpoznal ty, kteří hledali pravdu. S některými hříšníky se rychle dohodl (se Zacheem, Samaritánkou, ženou cizoložnou i s lotrem po pravici). Ale neuspěl s těmi, kteří vždy všechno vědí nejlépe.

Mnoho se můžeme naučit hrou. Má svou vlastní hodnotu, ale také nás připravuje na život. Učí nás co je ke hře (a k životu) třeba, aby hráči:

1. chtěli hrát,
2. snažili se ze všech sil vyhrát
3. dodržovali pravidla (včetně výroku soudce, jež není vševědoucí).

Nedospělí (všech věků) neumějí prohrávat, nemohou být partnery. Buď druhá strana přijme jejich názor nebo se do nekonečna hádají.

Kdo nedodrhuje pravidla, nepatří ani na hřiště, ani do hlediště. Chce se prát, kazí hru i život.

Je velice poučné si všimnout s kým se Ježíš bavil a komu se vyhnul. Komu říká: „Běda vám ...“, „Plemeno zmijí ...“ a před kým varuje: „Neházejte perly psům ...“ (To ne-

Ohromující nahromadění moci, kterého moderní společnost dosahuje aplikací přírodních věd v technice a hospodářství, je třeba obezřele kontrolovat a nepřipustit, aby se soustředovalo do jedné rukou. Zde se účinnými nástroji takové kontroly staly demokratické zásady moderních revolucí, zejména anglosaské a francouzské proveniencí, se svou klasickou dělbou moci zákonodárné, vládní a soudní. K tomu přistupuje čím dál víc soubor dalších „mocí“, které ovlivňují život dnešní společnosti: moc kulturní obce, moc svobodných informací, jak o ni usilují nezávislí novináři, moc vzdělání, moc organizací, hnutí a spolků, které se podílejí na tvorbě společenských institucí (odborů, zájmová sdružení trvalá i příležitostná). V této souvislosti chci ovšem podtrhnout i moc různých humanitárních a ekologických hnutí. Nezastupitelná je i úloha církve. V nich by měli vyrůstat občané, kteří hledají nejen pravý základ svých osobních životů.

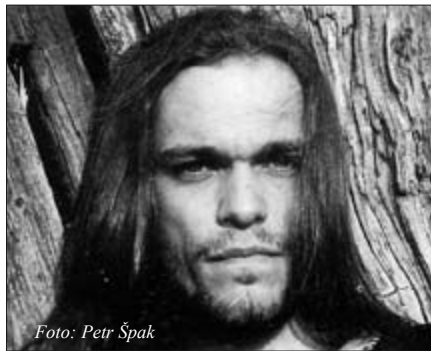

Foto: Petr Špak

jsou nadávky, ale diagnóza). Náboženské násilí často ohrožuje život a zatím nevyhynulo.

Teroristé, kukluxklan, extrémisté a anonymové si zakrývají svou tvář. Nejsou schopni dialogu ani řešení sporu.

Ježíš ale pochválil profesora, který přišel na Ježíše útočit.

„Ježíši, to jsi řekl správně, u mě bys udělal zkoušku z morálky za jedna“.

Ježíš mu řekl: „Pane profesore, nejste daleko od božího království. Dokážete uznat, v čem má protivník pravdu“. (Srov. Mk 12,28-34) Dospělý člověk snese jiný názor druhého a pokud ten druhý není padouch, může si jej vážit.

My máme tedy velikou výhodu. Máme učitele, jež zná člověka jako nikdo jiný. „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.“ (J 1,1-3)

Máme učitele, který zná Boha jako nikdo jiný. „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozenný Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl.“ (J 1,1-3.18)

Máme přítele, který nás má rád jako nikdo jiný.

Ježíš nepřistoupil na hádky. Šel do některých sporů - všechny čestně vyhrál. Ti co se pokládali za zbožnější, neunesli prohru... /v

Stejnou měrou jim má záležet i na životě ve společnosti. Starost o duši jde ruku v ruce se starostí o obec.

Všichni účastníci tohoto velkolepého dialogu napomáhají tomu, aby život obce mohl probíhat kultivovaně, bez dramatických střetů a bolestných ztrát. Podmínkou ovšem zůstává, aby se tak dělo v svobodném setkávání, s vědomím, že nikdo nemá předem nesehlávající klíč k řešení problémů, ať současných či budoucích. (To platí právě pro církev a další „uchazeče“ o konečné odpovědi na všechny otázky.) Tolerance je nezbytná. Právě tolerance nemá nic do činění s lhostejností. Je úctou před pravdou, která nás zavazuje k poslušné odpovědnosti tváří v tvář úkolům, které se vynořují. Dvě zřůdné diktatury, které v důsledku všeobecného selhání evropského lidstva postihly v 20. století náš kontinent, jsou dostatečnou výstrahou, abychom s mocí nakládali odpovědně. Nemůžeme se bez ní obejít. Je tu. Denně ji produkujeme. Proto je třeba napořádk se o ni starat. Proces dělby moci v zdravé společnosti nikdy neustává. Centralizovaná moc je moc nepřátelská. Rozdělena může sloužit. To vyžaduje bdělé občanské svědomí, rozvoj demokratických principů, tvůrčí součinnost mezi vládnoucími a těmi, kdo jim svou moc na čas svěřili do odpovědné správy. Bez kritiky a zájmu zdola nemůže ani moc „nahore“ plnit odpovědně svou funkci. Je to vždy znamením blížící se katastrofy, vnitřní i mezinárodní, jestliže veřejné mínění ochabne ve své kritické loajalitě vůči vládnoucí moci. Občané se nemají nikdy nechat vytlačiti ze stavu pohotově bdělosti právě proto, že bez nich nelze uskutečnit důstojnou správu obce v její celostnosti.

Tam, kde začnou převládat partikulární zájmy, obzory obce se temní. Stranická řevnivost odpuzuje a je dokladem, že představitelé politické moci ztratili z očí základní cíle. Ale ani v takových okamžicích, opakujeme, se nesmí občané vzdát své odpovědnosti za důstojnou správu obce. Je na pováženu, odpovídají-li na tento stav ochablým zájmem o veřejné věci. Úpadek politických mravů jde ovšem ruku v ruce s pokleslostí mravní v životě osobním. Ověřuje se tu slovo Rádlovo i Masarykovo, že veřejný život je jen skrovnější částí života duchovního. Nezájem o veřejné otázky, zjednodušování problémů, skandalizace a ztráta kulturnosti v politickém dialogu jsou znepokojivými průvodními jevy celkové krize mravní. Odtud je jen krůček k volání po silné ruce.

S jakým poselstvím vstupují do těchto problémů a krizových polí církve? Právě ony by neměly zůstat svému prostředí dlužny kritické slovo i povzbuzující výzvy. Nikdy nebude dost zástupného svědectví ve chvílích, kdy politická reprezentace selhává. Zde je třeba osvědčit občanskou zralost, i kdyby to mělo církvím přinést ztrátu popularity či jinou škodu. Univerzalita Evangelia, jemuž jde o obnovu života ve všech rovinách, je k tomu bez podmínek zavazuje.

Jakub S. Trojan, ET-KJ 18/2002

AKTUALITY

Česká křesťanská akademie zve na přednášku

Partneři a rozchody, aneb nejčastější chyby v partnerských vztazích PhDr. Mgr. Jeronýma Klimeše, Ph.D.

Říká se: Čistota - půl zdraví. Totéž by se možná dalo říci o partnerské volbě: Dobrá partnerská volba - půl psychického zdraví. Na druhou stranu dobrá partnerská volba vás neochrání před rozvodem, podobně jako koupě dobrého automobilu Vás neochrání před autohavárií. Každopádně život výrazně zjednodušuje. Část přednášky budeme tedy věnovat problematice partnerské volby.

Druhá část přednášky se bude věnovat některým zdrojům partnerských krizí.
sobota 16.2. v 19 h. - Orlovna na Orlicích

Promítání fotografií z cesty do Santiaga de Compostela

úterý 19.2. v 16 h. - Letohradské gymnázium

Videoprojekce: Skandinávie 2007 (1.)

úterý 19.2. v 17 h. - Nový dvůr

Kurs 1. pomoci kojenců a dětí

středa 20.2. v 16 h. - MC Mozaika

Povídání o mašinkách

čtvrtek 21.2. v 18 h. - Zámecká rotunda

Projekce filmu Dětský svět drog

čtvrtek 21.2. v 18 h.

- Nízkoprahové zařízení Street

Duchovní obnova k Velikonočním svátkům:

Předpoklady k setkávání s Bohem

sobota 24.2. 9-11.30 h. - Orlovna na Orlicích

Videoprojekce: Skandinávie 2007 (2.)

úterý 26.2. v 17 h. - SC Nový dvůr

Dětský maškarní karneval

středa 27.2. v 16 h. - MC Mozaika

Česká křesťanská akademie zve na přednášku **Globální změna klimatu** (co víme a co nevíme) doc. Pavla Jungvirhta pracovníka Ústavu organické chemie a biochemie Akademie věd ČR
sobota 1.3. v 18. h. - evangelický kostel

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme panu Filipu Čapkovi Th.D. za přehlednou přednášku: Jak číst takzvané „senzační“ romány.

Děkujeme Vám, kteří jste přispěli na opravu orlického kostela při sbírce 27. ledna. Díky Vám se sešlo 17.061 Kč.

MATEŘSKÉ CENTRUM V LETOHRADĚ

je místem setkávání, navazování nových přátelství, výměny zkušeností, získávání nových poznatků a aktivní trávení volného času s dětmi.

Zveme všechny maminky a tatínky s dětmi. Otevřeno máme Po, Út, Čt, Pá od 9 do 12 h. Zavřeno o jarních prázdninách 11.-15.2.

Pondělí 10-11 h. CVIČENÍ NA MÍČÍCH (protahovací, posilovací a zdravotní cviky; vhodně i pro těhotné) - vede paní Hana Štěpánková

Úterý 9-12 h. otevřená herna

Středa 8-12 h. HLÍDÁNÍ DĚTÍ (viz. info níže)

Čtvrtek 10-11 h. TVOŘIVÁ DÍLNA:

7.2. *valentýnská dekorace*

14.2. *tvůřivá dílna není*

21.2. *dekorativní rámeček z papíru na fotografii (přineste si s sebou nějaké foto)*

28.2. *závěsná dekorace do dětského pokojíku*

Pátek 10-11 h. ZPÍVÁNKOVÉ TVOŘENÍ

(hudebně pohybové činnosti a výtvarná činnost pro nejmenší děti) - vedou paní Pavla Zamazolová a Helena Poláčková

KERAMICKÁ DÍLNA PRO MAMINKY

8. a 22.2. od 15.30 h.

PŘÍLEŽITOSTNÉ HLÍDÁNÍ DĚTÍ

(Nejedná se o alternativu jeslí!)

V pondělí a středu od 8 do 12 hodin, máte možnost si u nás nechat pohlídat Vaše dítě, po dobu max. 4 hodin a max. však 8 pracovních dní v měsíci. Za 20 Kč/1 hod. za jedno dítě. Důvodem tohoto omezení je náš zájem poskytnout tuto službu širokému spektru zájemců. Hlídat můžeme nejvýše 5 dětí.

Na hlídání je nutno se dohodnout den předem osobně

nebo na tel. 465622201, 731402336,

e-mail: podstrechou@seznam.cz

Jarní prázdniny: 11. - 15. února

Po - Čt 7 - 16 h. Pá 7 - 14 h.

Pro děti od 6 do 13 let.

Každý den program a volné hry:

Po - turnaj v kulečnicku, výroba zvířátka ze sena

Út - výroba ozdobného rámečku na fotky, sáňkování (dle počasí)

St - malování barvami na sklo, kurz první pomoci s Červeným křížem

Čt - turnaj ve fotbálku, výroba dárku k Valentýnu

Pá - výroba gelových svící, výroba závěsných andálků

Poplatek za 1 den 50 Kč.

Je možné přihlásit obědy den předem do 11 hod. v jídelně Marek, dětská porce 43,- Kč.

Děti můžete přihlašovat na níže uvedených kontaktech do 8.2.

Život Boží krtem přijala

13.1. Eliška Sysrová

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

8.1. Josefa Jiráska 86 let
11.1. Oldřicha Kalouska 79 let
21.1. Annu Vyčítalovou 73 let
25.1. Jiřinu Repovou 79 let
31.1. Miladu Havlenovou 84 let

Poutní slavnosti v r. 2008:

Lukavice 4. května
Kopeček 18. května
Červená 11. dubna
Mistrovice 29. června
Orlice a Šedivec 17. srpna
Kunčice 7. září
Letohrad 28. září

Sbírky pro zvláštní účely v r. 2008

Svatopetrský haléř 24. února
Plošné pojištění (1) 16. března
Bogoslovci 13. dubna
Potřeby diecéze 1. června
Církevní školství 14. září
Misie 19. října
Charita 2. listopadu
Plošné pojištění (2) 30. listopadu

Úterý 12.2. v 17 h. beseda na téma „MANŽELSTVÍ DNES“

S PhDr. Jitkou Tempírovou z Manželské a rodinné poradny v Ústí n.O.

Při příležitosti týdne manželství (11.-17.2.) zveme všechny partnerky a partnery, kteří chtějí posílit svůj nynější či budoucí vztah, vyslechnout si odborníci a popovídat si o tomto tématu...

Jaká jsou dnešní manželství? Problémy a krizové momenty v manželství. Co manželství posiluje?

Středa 20.2. v 16 h.

Kurz 1. pomoci kojenců a dětí

Pro rodiče, kteří se chtějí naučit, jak zachránit dítě v ohrožení života, co dělat při různých úrazech s možností si to vyzkoušet a zeptat se na vše, co by Vás na toto téma zajímalo.

Středa 27.2. 16 h.

DĚTSKÝ MAŠKARNÍ KARNEVAL

Pro rodiče s nejmenšími dětmi. Přijďte si zatancovat, pohrát a zasoutěžit. Soutěž o nejpovedenější dětskou masku. vstupné 20 Kč/1 rodina.

HOSPODAŘENÍ FARNOSTI V ROCE 2007

PŘÍJMY:

Sbírky pro farnost:	
na opravu orlic. kostela	220 331,- Kč
ostatní sbírky	269 398,-
celkem	489 729,-

Sbírky na cizí účely:	
Svatopetrský haléř	14 012,-
plošné pojištění	17 907,-
charita	18 711,-
potřeby diecéze	9 055,-
bogoslovci	10 270,-
církevní školství	8 862,-
misie	14 198,-
celkem	93 015,-

SBÍRKY CELKEM 582 744,-

Dary:

pro farnost	33 600,-
na opravu orlic. kostela	151 000,-
za svatby a pohřby	16 200,-
celkem	200 800,-

Příspěvky na opravu orlic. kostela:	
Město letohrad	200 000,-
Pardubický kraj	500 000,-
Ministerstvo kultury	1 500 000,-
celkem	2 200 000,-

Příspěvky Úřadu práce	31 684,-
Úroky	13 558,45
Nájemné	9 362,-
Náhrada škody	18 837,-
Vráceno Finanč. úřadem	14 000,-
celkem	87 441,45

PŘÍJMY CELKEM 3 070 985,45 Kč

VÝDAJE:

Oprava orlic. kostela	2 514 041,-
Mzdy	65 004,-
Daň z příjmu zaměstnanců	2 494,-
Soc. a zdrav. pojištění	19 562,-
Bohoslužebné výdaje	23 975,-
Režie	253 986,-
Ostatní opravy	18 981,-
Odeslané sbírky	93 015,-
kontribuce (za r. 2006-7)	65 000,-
daň z nemovitosti	1 579,-
VÝDAJE CELKEM	3 057 637,-

ROZDÍL PŘÍJMŮ

A VÝDAJŮ 13 348,45

Stav k 1.1.2007	1 600 338,44
Stav k 1.1. 2008	1 613 602,89 Kč

Z toho účelově vázáno:

osvětlení mistr. kost.	10 000,-
lavice pro orlic. kost.	349 800,-
oprava parkánu Kunčice	8 000,-
oprava varhan Letohrad	72 838,20
za prodané pozemky	526 800,-
na křížovou cestu Orlice	55 000,-
celkem	1 022 438,20

Volné prostředky	591 248,69
------------------	------------

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2008

Stalo se tradicí, že začátkem ledna organizuje Oblastní charita Ústí nad Orlicí v jednotlivých městech a obcích orlicko-

ústecka Tříkrálovou sbírku.

Letos již poosmé přišli do vašich domovů tříkráloví koledníci, aby vám zazpívali, přinesli radost a koledovali pro ty, kteří to nejvíce potřebují a kteří se, mnohdy ne vlastním zaviněním, dostali do svízelné situace a není v jejich silách ji řešit.

Z Tříkrálové sbírky 2008 budou podpořeny tyto projekty Oblastní charity Ústí nad Orlicí:

- Charitní ošetřovatelská a pečovatelská služba (působí téměř po celém okrese)
- Centrum „Pod Střechou“ v Letohradě
- Občanská poradna Ústí nad Orlicí (pro občany z celého okresu)
- Rodinné centrum Kopretina ve Sloupnici
- Pečovatelská služba v Domě pokojného stáří sv. Kryštofa v Kerharticích

Část výtěžku bude použita na přímou pomoc konkrétním lidem a rodinám v nouzi.

Celkový přehled o dosavadních Tříkrálových sbírkách si můžete prohlédnout na www.uo.caritas.cz a na www.hk.caritas.cz.

V orlickoústeckém okrese letos vybralo 378 skupinek 1.610.073, 50 Kč.

V Letohradě 33 skupinek vybralo 151.220,50 Kč.

Charita děkuje všem, kteří přispěli do této sbírky. Všem, kteří se podíleli na organizaci sbírky, patří naše upřímné poděkování za čas, energii, píli a trpělivost věnované této akci.

Tel: 731 402 336, 465 622 201,

e-mail: podstrechou@seznam.cz,

www.uo.caritas.cz

K HOSPODAŘENÍ

Vedle hospodaření s našimi vztahy, časem, s vzájemným jednáním, s hospodařením se slovy, se staráme také o dědictví hmotné. Loňský rok jsme měli veliké štěstí, dostali jsme veliký příspěvek na opravu orlického kostela, celkem 2 200 000 Kč.

Zatím nás oprava stála 2 514 041 Kč. V kostele se dokončují poslední práce (položení dlažby v presbytáři, oprava pískovcových částí a montáž reproduktorů). Dotváříme návrh lavic, pak budeme také znát jejich cenu. Potom dotvoříme vše potřebné pro uspořádání místa pro oltář.

Čeká nás ještě zaplacení elektroinstalace, rozhlasového zařízení a nových lavic.

Doufáme, že Velikonoce budeme slavit na Orlicí.

V Lukavici byla dokončena generální oprava varhan (vyúčtování přineseme příště).

REKLAMY

Měli jsme svého času na poštovní schránce nápis: „Prosím, nevhazujte reklamy.“ Pak ten nápis setřel déšť, sníh a čas, a protože ho nikdo neobnovil, začaly nám chodit reklamy. Vždy skončily bez rozmyšlení a bez čtení ve sběru. Až jednou jsem si všimla, že s reklamami jezdí titíž mladí lidé, jeden z nich dokonce náš příbuzný. Ať je zima, ať lijí nebo sněží jak z roztržené peřiny, anebo je víchř, oni vždy přijdou a vhodí do schránky papíry, které je asi nezajímají, a které spousta lidí hned vyhazuje... Oni to musí vědět, a přesto to dělají... Ptala jsem se Marka: „A to se ti vyplatí jezdit v tomhle počasí s reklamou?“ A Marek odpověděl: „No, v létě ne, ale v zimě jo...“ a ujížděl dál, spěchal.

To byla věc, která mnou pohnula - ti mladí chodí s tolik proklínanou reklamou doslova v každý čas. Snad právě proto něčeho v životě dosáhnout - mají vytrvalost a taky úctu k přírodě.

Tak jsem taky šla jednou do sebe a řekla si, že si ty reklamy prohlídnu. A tam jsem četla:

Pochoutka pro psy – 6 druhů á 69,90 Kč

Mléko pro kočky – 200 ml á 14,90 Kč

Kapsa pro kočky – á 59,75 Kč

Bylinný šampon pro psy – levně – 29,90 Kč

Hračka pro psy – holčička, pirát s jednou nohou, kovboj z latexu á 49,90 Kč (všechny měly huby dokořan asi jako kačeny)

Safra, to už si psi nehrají s kostí nebo se starým míčem? A mlíko pro kočky je dražší než mlíko pro lidi..? Díky reklamním letákům jsem tak získala poučení o vlastním stárnutí, o něčem podivném, co se děje, a o nezkaženosti dnešní mládeže... /M

V neděli 24. února chystáme v Lukavici s nově opravenými varhany koncert.

Plány na letošní rok

Z loňska máme podanou žádost o finanční příspěvek na opravu obrazů orlické křížové cesty. Během tří roků by měly být obrazy zrestaurovány.

Letos slaví Letohrad 700 let trvání, požádali jsme o finanční příspěvek na opravu dveří kostela sv. Václava, na opravu omítky kostela a na překrytí věže kostela sv. Václava v Letohradě. A na generální opravu márnice u kunčického kostela.

Letos chceme také začít s opravou varhan letohradského kostela.

Kaple s ambity na Kopečku chátrá, nutně potřebuje generální opravu statiky a výměnu krytiny. Stále hledáme kde získat peníze na opravu.

Až se nám to vše podaří, čekají nás další úkoly.

Děkuji vám všem, kteří nám jakkoliv pomáháte.

Václav Vacek, farář

NAUČTE SE VIDĚT V KAŽDÉ VĚCI NĚCO KRÁSNÉHO

rozhovor s kardinálem Tomášem Špidlíkem

Sledoval jste papežův projev v chrámu sv. Petra v televizi? Papež mluvil hlavně o tom, že lidé málo naslouchají božímu slovu a slovům blízkých. Souhlasíte?

Papežův projev dostávají kardinálové už předem. Jedna věc je však neuvěřitelná: z dlouhé řeči vybere každý něco a tím ji nemožně zkruslí. Když čtu projev předtím, a pak jej poslouchám třeba v italské televizi, musím se smát. Třeba to, co jste zdůraznila z projevu vy, říká papež v každém kázání. To je to nejobyčejnější, co si novináři mohli vybrat.

Jsou tedy podle vás novináři povrchní?

Od novináře nečekám, že si přečte celou papežovu encykliku. Povrchnost nebo částečnost bych jim nevyčítal. Jeden italský novinář pěkně napsal: Noviny či zprávy v televizi, to je jako když otevřu okno a podívám se na ulici. Ale smutné je, že se lidé už dále o nic nezajímají. Žijí v iluzi, že znají všechno podle několika zpráv. Když jeden blázen hodí po papežovi flaškou, druhý den to ví celý svět. Ale lidé už nevědí, co papež vlastně říkal.

Převažují tedy dnes v masmédiích i v myšlení lidí negativní zprávy?

Novináři, kterých si vážím, dovedou i v několika větech říct něco pěkného. Člověk musí v každé věci hledat to krásné. Ostatní se musí nechat být. Je to jako hledat houby, taky se musí umět najít. Žabiny jsou na každém kroku. Ve všem jsou věci pozitivní i negativní.

Jak často se vracíte do Boskovic? Nestýská se vám po rodné krajině?

Nikdy se mi nestýskalo. Když jsem dostával od italského státu medaili za italskou literaturu, pomyslel jsem si: Nikdy jsem nebyl vystěhovalec. V Itálii či Holandsku mi pomohli dokončit, co jsem doma začal. A co znamená domov, když má člověk přátele všech národností, se kterými si rozumí?

Může člověk najít Boha či lásku v přeplněném svatopetrském chrámu?

Ale církev přece neznamená chodit ke svatému Petru. To je jako posuzovat člověka podle obleku. Každý člověk má oblek. Ale když nevidím za tím oblekem člověka, je to smutné. Když přijedou lidé do Říma, chtějí vidět krásné věci. Když někdo neumí odhalit to vnitřní, neumí poznat člověka. Člověk je tajemství, které se odhaluje důvěrou. Kolik lidí přichází do chrámu sv. Petra si s někým promluvit. Ve zpovědnicích se zpovídá od rána do večera. Každý si udělá fotku na náměstí a pak říká, že toto je církev. Skutečný život je tajemství, a pokud ho lidé nechtějí odkrývat, nemohu jim pomoci.

Jsste katolický duchovní, vystudovaný filozof. Jak jde dohromady víra a věda založená na rozumu?

Na jednu věc se mohou dívat, nakolik je viditelná očima. To je to fyzické. Další pohled je, nakolik to vidím rozumem. To je pohled filozofický. A pak je třetí, nakolik to vidím vírou. Ale jsou to všechno části jednoho celku. Žít podle rozumu není celá pravda. Existuje také svědomí a srdce.

Pro spoustu lidí je ale rozumové poznání jediné možné.

To je nemoc, pravý ateismus: nemohu Bohu věřit, protože chci, aby byl jasný. Racionalismus je nebezpečí Evropy a techniky. Naše Evropa umírá, nemá děti. V Evropě si o sobě ještě příliš myslíme. Pořád se domníváme, že jsme víc, než jsme. Když Alarich okupoval Řím, všichni si mysleli, že je konec světa. Barbaři rozbíjeli vše, a když papež korunoval Karla Velikého na císaře, v Byzanci říkali: To je bláznovství, barbara udělat císařem římským. Ti barbaři se stali křesťany a ostatní odpadli. A to se tady děje. Křesťané jsou všude jinde než v Evropě.

Foto: František Košťálek

Je vám 88 let a působíte velmi svěže. Mohou za to duchovní cvičení?

Vždy říkám: Panebože, jestli mě potřebuješ, tak mě drž. Bez pomoci jeho a sester okolo mě bych byl už dávno vyřízený. Nedávno jsem měl problém s nohou. Dostal jsem do ní gangrénu posledního stupně. Začal jsem navštěvovat homeopata, kterému bude za rok sto let. Když mě vyléčil, řekl: Na to neexistuje lék, ale jestli člověk pracuje jako vy, sám organismus má sílu, aby to přemohl.

Čím dál častěji se hovoří o úpadku Vánoc, o předvánočním shonu a komercializaci duchovních svátků. Souhlasíte s tím?

Zase jsme u podstaty a jejího obleku. Pokud dám přednost vnějšímu před vnitřním, tak věc znehodnotím. A jestli na vnitřní úplně zapomenou, tak jsem se odcizil úplně. Pokud něčemu věřím, snažím se to i navenek předvést v plné parádě. Když se dva mají rádi, i oběd pro druhého chtějí udělat pěkný. A když se rádi nemají, co pomůže pěkný oběd?

Hana Fasurová, Deník Rovnost 29.12.2007

Stařec v posledním tažení

(žena odnesla už i pantofle)

něco chce

Sestra – ještě dítě

„Máte bolesti?“

„Chcete napít?“

„Mám vám přestlat?“

„Vyměnit pleny?“

Bere ho za ruku

„Chcete poděkovat?“

Stařec otvírá ústa

Viola Fischerová

NÁŠ ROZHOVOR

JIRÍ ŠŤOVIČEK z Orlice (1934)

Narodil jsem se na Orlici, byli jsme čtyři kluci a bylo to u nás jako všude, nejhlupejší vstal doma na statku a chytřejší šli studovat. Doma jsme byli od malička vedeni k práci a poctivosti. Tatinkovi ve 14 letech zemřela maminka a jeho otec musel do války, tak tam pak hospodařila jeho teta, Josefa Šťovičková, která byla svobodná. V té době tady vedly s tetou verměřovickou celé hospodářství. Teta Šťovičková vychovávala i mě, když maminka musela na pole. Lidé dřív drželi víc pohromadě, víc se vzájemně potřebovali - když se telila kráva atd. Hrál se divadla, na který se lidi těšili, i když to třeba někdo zpatil - jednou třeba Pecháček byl tak namazanej, že usnul na jevišti - ale lidi vždycky přišli a bavili se spolu. K nám chodil Miler s harmonikou, hrálo se a besedovalo, strejci vykládali své zážitky z 1. světové války a my děti poslouchaly s pusou dokořán.

Do školy jsem začal chodit v r. 1940, na začátku války. Učebnice byly po starších žácích, ještě z první republiky, takže stránky, na kterých byl obsah nežádoucí pro Říši, musely být zalepeny. Poněvadž kloudné lepidlo nebylo, zalepovalo se to těstem. Často se to pak odlepovalo, a za to byly tresty. Od 3. třídy byla němčina povinný jazyk. Dějepis se učil podle Němců, po válce se učil dějepis jinak a po r. 1948 zase jinak. Takže já se z dějpisu ve škole mnoho nenaučil. Pan učitel Fendrich, jeden z mých nejlepších učitelů, říkal, že nikde se nenaučíš dějepis tak blbě jako ve škole, protože se ho učíš poplatně době. On říkal, že proto dějepis nikdy neučil. Byl to výborný učitel, ale přísný. Člověk nejraději vzpomíná na učitele, kteří byli přísní, poněvadž hodně naučili, což je potom v životě potřeba. Nemohu pochopit, že dnes, když děcko dostane ve škole facuku, jde si hned stěžovat rodičům a ti z toho kolikrát dělají drama. Za nás by nám rodiče řekli: „Pro nic za nic jsi nedostal...“ a schytali bychom ještě jednu. Taky jsem nějakou koupil, já byl lotr... Paní učitelka Čepková mě kolikrát vyťahala za pejzy, ale počítat

naučila. Od malička jsem taky měl rád koně, to jsou nejchytřejší zvířata. Dobřej kůň je jako dobřej člověk, s ním je radost dělat. To když svážíme klády z lesa, tak já už mu do toho nemluvim...

Můj děda, František Krejsa, dělal na Orlici za první republiky starostu. On přečkal v Haliči ve válce nějaký velký útok, a proto se z vděčnosti zavázal, že každý rok bude chodit do Grulicha (Králíky) na pout'. My jako kluci chodili s ním – i za války, na propustku. Pak jsme chodili do Lipky pěšky a my s bráchou po cestě dělali různé lotroviny, třeba jsme dědovi v Lipce vypili pivo, to vařili ještě německý sládeci výborný černý pivo se zázvorkou. V září 1945, když byl první odsun Němců, šel z Králík transport lidí, kolem nich ty „partyzáni“ s páskou a úplně vzadu šla pani s kočárkem, na kterém měla 2leté dítě a za ruku vedla asi 5leté dítě. Obě děti brečely. Za ní šel voják a té pani se rozsypany balíčky, které měla na kočárku a ten voják jí do těch rozházených věcí začal šfou rat flintou. A děda – on byl přísněj na nás i jako starosta – povídá: „Safraporte, tak ji nechte, ať si to srouná!“ A voják mu pohrdavě řekl: „Vy se nestarejte, to jsou Němci!“ A děda na něj: „Vy jste teda statečnej!“ Chlap proti němu stál s flintou a děda s hůlčičkou... Měli jsme strach. Pani si to srovnala, dědovi poděkovala a odjeli pryč. Děda tam zůstal zaraženě stát na silnici, hůlkou ťukal do země a řekl: „Já už jsem starej a už se toho nedožiju, ale budete vidět, že tohle českýmu národu neprospěje. Jedna poctivá koruna sto nepoctivých vyháň...“ Dodnes do Králík jezdím a vždycky tam na té silnici dědu vidím... Měl pravdu. Podívejte se, jak dopadly zabrané německé majetky. Podívejte se, jak dopadl třeba státní statek v Králíkách...

Teta Šťovíčková měla nějaké našetřené peníze ještě z Rakousko-Uherska a po válce o všechno přišla, tenkrát jsme jí to vůbec nedokázali vysvětlit, nemohla pochopit, že už nic nemá. Ale kdy máte na světě spravedlnost? Do Německa byli odsunuti třeba soudci, kteří posílali lidi do koncentráků, ale taky obyčejný lidi s maličkým majetečkem, o který přišli - ta pani z Králík nebo člověk, který v Lipce poctivě pracoval, a děti mu padly v Stalingradu. Jakou oni měli vinu na válce? Mezi lidma neexistuje spravedlnost...

Po měšťanské škole jsem šel do Ústí na zemědělskou školu, tam byli také výborní učitelé. Dodnes vzpomínám na pana inženýra Filu, měli jsme ho na ekonomii a ten říkal: „Hlavní je něco udělat, kdybyste o tom stokrát napsali, tak se ani snopek na poli nepohne.“ Dnes si myslím, že to s tím psaním a úřadováním moc přeháníme a na vlastní práci zapomínáme...

Po zemědělské škole jsem musel nastoupit na pilu v Letohradě, poněvadž komunisti prosazovali těžký průmysl, zemědělství likvidovali. Říkali, že živobyť si dovezeme. I dnes, bohužel, holdujeme takové falešné iluzi, což se nám nemusí vyplatit. Vzpomínám na jednu schůzi u Janků v hospodě, když četník

Vácha říkal: „Jestli nevstoupíte do JZD, tak od vás nic nevykoupíme a dovezeme si to ze Sovětského svazu.“ Někjaký Šťovíček vstal a řekl mu: „Byl jste tam někdy? Já tam byl 6 let jako ruský legionář a v celé vesnici nemají ani záchod, chodí do kukuřice...“ A bylo po schůzi. Ještě že už to byl starý pán, jinak by ho zavřeli.

Pila v Letohradě v r. 1953 vyhořela a my jezdili řezat do Žamberka. Dělal jsem panu Mandlovi pomocníka u katru. To byl bývalý majitel pily v Letohradě, prima člověk a velký šprýmař. V r. 1992 jsem se s ním sešel na Kunčicích na hřbitově, tehdy už bydlel v Praze, a ptal jsem se ho, proč si nevzal pilu zpět. On říkal, že na něm chtěli 12 milionů za rekonstrukci. Já mu říkal: „Vždyť vám 40 let neplatili nájem!“ A on povídá: „Viš Jiříku, oni na to mají páni soudruzi jiný názor.“ Kdyby ji panu Mandlovi vrátili, jistě by to s pilou tak špatně nedopadlo. Dnes se vozi dřevo řezat až do Tábora...

V r. 1954 jsem nastoupil vojenskou službu. Protože otec měl nějaký rozeprť s tajemní-

kem MNV, byl jsem zařazen k PTP do Stružného ke Karlovým Varům. Ministr obrany byl ještě Čepička a vojna byla všude jako řemen. U nás to ale šlo, byli tam prima kluci, nikdo na nikoho nežaloval, nikdo nešplhal. Důstojníci byli od bojových útvarů za trest nebo pro neschopnost přefazeni k nám - Švandrlík to v Černých baronech popisuje přesně, tak to skutečně bylo. Třetina kluků byli Němci, kteří dostali českou příslušnost a museli na vojnu. Některým už bylo přes 30 a měli doma třeba 3 děti, někteří ani neuměli česky, ale já se s nima domluvil. Taky jsme tam měli kněze z Brna, který uměl hebrejsky, překládal nějaké knihy a četl si v nich. Jednou je u něj našli a sebrali mu to, byl z toho hrozně nešťastný. Dělal nám takové šťáry, hlavně v noci... Druhým rokem jsme museli s nováčky na přísahu. Někjaký Ipner ze Žacléře přišel pozdě na nástup. Politruk mu strašně domlouval, že se nestydí přijít pozdě na přísahu, takovou velkou věc, on – mazák!... A Ipner mu říkal, (on neuměl kloudně česky): „Přisacha, šaisen, přisacha, já přisachal ještě Hitleroj a stejně to proslal...“ On musel už jako 16letý kluk za Hitlera k volksturm. Bažanti se strašně chechtali, ale politruk to nemohl přenést přes srdce a dal mu 20 ost-

PŘÍSLOVÍ

Tak jsem se nad světem trápil, až jsem si začal vymýšlet přísloví.

Jsou dlouhé pravdy a jsou pravdy krátké. A nepřijde-li trest hned vzápětí, musíš si vinu odžít životem.

A nikdo neodčiní čin.

A nikdo nedokáže složit písničku pro slepé děvčátko a ptáka bez křídel.

Jan Skácel

rých basy za hanobení přísahy. No a my jsme si pak z Ipnera dělali legraci, že to Hitler musel projet, když měl takový špatný vojáky. Byli to tam strašně prima kluci, rád na ně vzpomínám, protože tolik legrace jako na vojně, jsem v životě nezažil...

Po vojně jsem přišel k Jednotě do Letohradu. Tam jsem pracoval jako řidič. Dopraváka dělal nějaký Hloušek, byl to taky prima člověk. Jednou jsem přišel do práce a on mi ukázal přípis z Okresu, že mě nesmí zaměstnávat, že musím okamžitě nastoupit v JZD Orlice. Jak nás ze zemědělství násilně vytáhli, tak nás tam zase natlačili zpátky - přišli na to, že si živobyť ze SSSR nedovezeme. V 60. letech tam natlačili i děti nezemědělců, co vycházely školu. Mám obavy, že i dnes to tak dopadne, protože v zemědělství nechce nikdo pracovat. Má první měsíční výplata byla 395 Kč. V té době jsem se chtěl ženit a musel jsem stavět, poněvadž jsem neměl kde bydlet, proto jsem byl hodně našťvaný, jakou zebračenkou nám dali. Ještě že jsem měl hodnou dívku z Kunčic, která mě neopustila a všechno se mnou snášela. Nikdy toho nelitovala, nebo o tom aspoň nemluvila. Žijem spolu už 49 roků a vychovali jsme tři kluci.

V JZD jsem jezdil 18 let s traktorem a 17 let s autem. Převážně jsem vozil dobytek, byla to nepěkná a nebezpečná práce. Dnes mě mrzí, když vidím, jak to v zemědělství vypadá, že se plně nevyužívá to, co kdysi staří lidé za mizerných podmínek vybuodovali. Taky mě mrzí, jak my huntujeme přírodu. My jsme si holt mysleli, že všechno půjde „hurá!“, začali to už komunisti a teď v tom zdárně pokračujeme. Běžte se podívat do lesů. Okolní lesy vysázelo před lety 6 ženských, které byly zaměstnány u Polesí Machovice, dneska to nikdo nechce dělat a stroje na to nejsou. Prý se lesy zalesní samy, ale to oni vědí, že to je blbost. Dnes jsou lidé trochu jiní než pamatuju, a život je úplně jiný, než byl. Dřív se žilo skromně a dnes vše určují peníze, tak to ale není jen u nás, ale v celém světě.

V životě jsem dělal se spoustou lidí, a nikdy jsem nerozlišoval, jestli to je komunistka nebo katolík nebo evangelík, ale jaký to je člověk. Teď užívám spokojeně důchodu, vzpomínám na dobry lidi, se kterými jsem pracoval. Měl jsem štěstí na dobré a veselé spolupracovníky, to pak život vesele utíká. Přejí si, aby mně dal Pán Bůh zdraví a ještě hodně let...

/M

ZKROŤTE POČÍTAČOVÉ HRY

Odháníte děti od počítačových her v obavě, aby se nestaly agresivními nebo podivnými samotáři? Taková temná budoucnost jim ale vesměs nehrozí. Pokud dětem vyberete správné počítačové hry, přispějete naopak k rozvoji jejich schopností. Věděli jste třeba, že existují hry, při nichž se dítě přeneso do exotických zemí, kde zažívá podobná dobrodružství jako v knížkách, a dokonce se může dozvědět i mnoho faktických poznatků?

Počítač jako fenomén moderní doby nám zcela jistě v mnoha ohledech usnadňuje život a je vítaným zdrojem informací. Naše ratolesti jej ale pravděpodobně berou spíše jako zdroj zábavy, protože první, co objeví a vyzkouší, jsou počítačové hry.

Trávení volného času u počítačových her se vnímá především negativně. Často se srovnává se sledováním televize a vytýká se mu, že se jedná o pasivní zábavu, která dítě nijak nerozvíjí. Dětská lékařka právem namítají, že sedavý způsob života není to pravé pro naši páteř ani kondici. Zejména děti a mládež by potřebovaly mnohem více pohybu, než se jim v současné době většinou dostává.

Pravda také je, že sledování a hraní agresivních her může v dětech povzbudit negativní vlastnosti. V první řadě se snižuje citlivost jedince vůči násilí a agresii. Dítě se zbavuje zábrán a blokuje se rozvoj empatie (soucitění s ostatními). Důsledkem může být člověk, který necítí přirozený odpor k násilí ani soucit s obětí a díky sníženým zábránám má větší sklon sám násilně jednat.

Mímoto při sledování násilí vzrůstá tendence jedince vnímat oko-

lí nepřátelsky, a tudíž i agresivně reagovat. Zjednodušeně řečeno, pozorují-li svého počítačového hrdinu, který na poměrně běžné podněty reaguje agresí, mám tendenci si běžné podněty vykládat jako útok a podle toho na ně reagovat.

Že se děti nejvíce učí nápodobou, je asi obecně známý fakt. Bohužel se to netýká pouze věcí, u kterých je nápodoba žádoucí, ale i agresivního chování. Největším rizikem jsou případy, kdy se agresivně chová kladný hrdina a za své jednání je nejen potrestán, ale dokonce oceněn (podrobnosti viz výzkum Bushmana a Huesmana z roku 2006). Záleží i na realitě násilí. Rány pěstí se v reálném životě napodobí snáze a jsou bezprostřednější než střílení zelených mužíčků kdesi ve

Foto: Zdeňka Štěpánová

vesmíru.

Počítače a chování

Dříve se mělo za to, že děti trávící čas převážně u počítače, mívají potíže v mezilidských vztazích, mají málo přátel a se svými vrstevníky se spíše nestýkají. Zdá se ale, že to tak zcela neplatí. Některé druhy počítačových her se hrají skupinově a naopak se jejich prostřednictvím děti seznamují. Spíše se zdá, že k počítači se často uchylují děti, které již v této sféře mají problémy, než že by jejich problémy nastaly kvůli počítači.

Často se předpokládá, že děti, trávící volný čas u počítačových her, jsou pak unavené a nemají dostatek času na učení. V důsledku toho se horší jejich prospěch. Toto riziko samozřejmě existuje, ale bývá většinou krátkodobé (po pořízení nového počítače nebo hry) anebo doprovází situaci, kdy se hraní počítačových her stane patologií.

Všude samá negativa?

Mnohé z toho, co je možné o dětském hraní počítačových her říci, vyznívá negativně. Zdůrazňují se především výše uvedená rizika včetně ne zcela prokázaného špatného vlivu na školní prospěch a sociální zařazení dětí.

Také se upozorňuje, že hraní počítačových her děti nijak nerozvíjí. Existují ale i výzkumy, které dokládají, že tomu tak být nemusí. U nás před několika lety proběhl na toto téma zajímavý výzkum Martina Vaculíka. Podle něho je hraní počítačových her pouze jednou z aktivit volného času, často se pojí se sociálním kontaktem, kdy se hráči scházejí a například diskutují o svých strategiích. Hráči byli také popsáni jako aktivní a zvědaví jedinci, kteří dokázali plně využívat svůj čas a pěstovat i další koníčky a sport. Zdá se tedy, že není potřeba mít obavy, že hraním počítačových her, samozřejmě za určitých podmínek, začne dítě upřednostňovat monitor před mezilidskými vztahy a namísto smysluplného vývoje zde zakrní.

Není hra jako hra

Ne všechny počítačové hry jsou bezduchými střilečkami a dokonce zdaleka ne všechny obsahují násilí. Bohužel, ty nejkrvavější jsou nejvíce vidět. Na toto téma bylo prováděno několik výzkumů, zdá se, že počet násilných počítačových her se pohybuje mezi 80-95 procenty.

Existuje i ale mnoho druhů her, které rozvíjejí schopnosti jedince, strategii, logiku, prostorovou orientaci. Prostřednictvím jistého druhu počítačových her, takzvaných

Bojím se, že nebude krásná dívka, která má za očima prázdno. A zase právě naopak bude velice krásná stařena třeba sebešerednější, vrásčitá, jinak nehezka, pokud má v očích moudrost, porozumění a lásku. Stejně jako obdivujeme Rembrandtovu matku, můžeme se podívat očím matky, jak je vymaloval Albrecht Dürer. Obdobně nás oslovují oči staré ženy Caravaggiovy. Fotografie zpravidla nestačí vystihnout tuto vlastnost očí. Mistrovský malířský portrét vždycky. Proto tak rád vzpomínám na oči muže na obraze Hanse van Aachena, malíře na dvoře Rudolfa II. Jsou to asi oči Keplerovy. Nebo oči jiného velkého vědce Jana Evangelisty Purkyně, jak je dokázal vymalovat jen jeho milující syn Karel. A nemohu už vůbec zapomenout na setkání s pohledem Murillovy Madony v galerii Pitti ve Florencii. To jsem také poznal, kde začíná novovek, ne snad ten historický, ale lidský. Všechny atributy slávy tu zmizely. Zůstali jen dva lidé: matka a dítě. Matka chudě oblečená, dítě nahé. Jejich očím neuniknete. A ty oči říkají: Jsme nevinni a jsme bezbranní. A naléhavě se ptají: Co uděláš, jsi-li opravdu člověk?

Oči vytvářejí jakousi mravní normu. Ne nadarmo se říká, promluvit si z očí do očí. Proč se neříká promluvit si z úst do úst? Mám-li se přiznat, snažím se žít tak, abych se mohl vždy každému podívat klidně do očí. A jestliže už to nebude možné, tak abych to nebyl aspoň já, kdo bude muset očima uhýbat.

Zdeněk Horský

adventur, se třeba dítě přeneso do exotických zemí, v nichž zažívá podobná dobrodružství jako v knížkách, a dokonce se může dozvědět i mnoho faktických poznatků. Takto se hra stává dobrou motivací k hledání dalších informací a čteně.

Jiné hry mohou rozvíjet myšlenkové schopnosti, kdy dítě přemýšlí, jak vyřešit nějaký složitý úkol. Další kategorií jsou hry strategické. Je nutné uvažovat o důsledcích svých činů, předvídat reakce protivníka, vyhodnocovat prioritu úkolů. Ve hrách, založených na budovatelské strategii, je možné si vyzkoušet, jak náročné je vybudovat město či prosperující podnik za podmínek téměř reálných.

Zvláštní kapitolou jsou pak simulátory, které jsou někdy tak dokonalé, že navozují pocit skutečné aktivity a patří již do skupiny výukových programů. Není bez zajímavosti, že právě letecký simulátor posloužil skupině teroristů při výuce řízení boeingu před útokem na newyorské mrakodrapy.

Z výše uvedeného vyplývá, že paušálně odsuzovat používání počítače a hraní her by bylo stejně krátkozraké jako jeho nekritické doporučení. Berme proto počítač jako nástroj. Oceňujme jeho přínos, mějme se na pozoru před jeho riziky a totéž naučme i naše děti. Co se týče počítačových her, důležité je, co dítě hraje a zda dokáže odhadnout míru.

Mgr. Kateřina Lipinská, Děti a my V/2007

Co navrhuje – dnešní děti mají všechno, má se předstírat nedostatek? Nebo co konkrétního můžeme dělat?

Napřed by se člověk měl kriticky zamyslet nad nebezpečími našeho dnešního životního stylu, aby se nenechal svést banálními nabídkami. Banalita vzniká takto: Proč bych měla rezignovat na materiální blahobyť, když je všechno tak levné? Právě! Každý kdo přijde na návštěvu, nese nějaký dárek – na každé benzínové pumpě se dá dítěti něco koupit! A tak si děti zvyknou, že něco dostanou, místo toho, aby se těšily na člověka, který je navštíví. Řešení je tedy takové: návštěvník nic nepřinese, ale poví jim nějaký příběh, zahráje na klavír, zazpívá písničku, přednese básničku nebo si dítě prostě vezme na klín a je tu! Většinou mu za dárek stejně nikdo nepoděkuje, ale místo toho slyší zklamané dítě: „Ach jo, takovýho medvíčka už mám!“ Proč tedy nevěnovat sebe sama a s dítětem něco podniknout? Právě tento čas strávený společně je jedinečný dárek! Do se musím snažit zprostředkovat dítěti.

Kdo jsem? To je otázka všech otázek, ale můžeme na ni někdy najít odpověď?

Kdo jsem? Jsem člověk, který je v určitém vztahu k ostatním lidem. To není jen nějaká mravní zásada přicházející seshora, to je živoucí pravda, která se dennodenně ukazuje v lásce a sebelásce. Nejsme žádní poustevníci nýbrž lidé, kteří jsou odkázáni na dialog mezi JÁ a TY. Jen tak můžeme růst a rozvíjet se. Když se na sebe díváme jen ve vlastním zrcadle a vnímáme na sobě pokud možno jen ty aspekty, které se nám líbí, nemůžeme skutečně žít – život znamená neustálou výměnu pocitů a myšlenek, tužeb a životních zkušeností. Život je dynamický proces – a žádný strnulý stav!

Dneska je ale vysoce ceněn individualismus – blížíme se ideálům single-společnosti, v níž se každý může bez okolků stáhnout.

Nedávno jsem byla na jednom kongrese architektů, jehož hlavním tématem byla sídliště pro singly. Pocit, že se můžu stáhnout mezi své stěny, když mi problémy přerůstají přes hlavu, je samozřejmě lákavý. Ale ptám se: kam až to má vést? Osamělost se tím nezmiří, problémů také neubude. Když se člověk nebude cvičit ve všech svých nuancích, když bude zaměřen jen na to, co je mu příjemné a co chce, a bude se vyhýbat všem frustracím, zmutujeme v autistickou společnost (bez schopnosti cítit se do druhého). Pokud technický pokrok postupuje natolik, že už nebudeme trpět žádnými bolestmi a útrapami, že odstavíme svědomí, pak to vidím černě s humanitou v tomto světě. Potom jsme to přehnali jako Babylóňané v Bibli a naše

Vztah mezi vědou a náboženstvím bývá často napjatý. Francis Collins nabízí sám sebe jako důkaz, že věda i víra se mohou usmířit. Collins vede projekt mapování lidského genomu a patří mezi nejvýznamnější světové vědce.

Jste vědec, který hledá přirozené vysvětlení věcí a jeví a požaduje důkazy. Jak můžete současně věřit v zázraky, třeba ve vzkříšení?

Nemám problémy s představou, že ve významných okamžicích, kdy nám Bůh Všemohoucí sděluje své poselství, mohou někdy nastat zázraky. Jako vědec však mám hodně vysoko nastavená měřítka toho, co považuji za zázrak.

Mnozí lidé věří, že když se budou usilovně modlit, Bůh zasáhne a uzdraví je nebo jejich blízké. Znamená to, že všichni ti, kteří se neuzdraví, toho nejsou hodní?

Ve své lékařské praxi jsem neviděl žádné zázračné uzdravení a myslím, že ani žádné neuvidím. Modlitba pro mě není prostředek, jak zpracovat Boha, aby udělal to, co od něj chcete. Pro mě je modlitba mnohem více snahou vstoupit do společenství s Bohem. Snažím se přijít na to, co bych měl dělat, a ne říkat Všemohoucímu, co by měl dělat on.

V poslední době mě stále více znepokojují škodlivé důsledky náboženství v podobě náboženského terorismu – vzpomeňte na útoky z 11. září a rostoucí

„věže“ se zřítí.

Přítomně máme ideální období k tomu cvičit se být lidmi – naše generace nezažila žádnou válku. Když se nám narodí děti, nejsou z nás traumatizovaní rodiče. Naše materiální základna je zajištěna, tak se můžeme věnovat múzickým a duchovním stránkám života. A přesto roste nespokojenost – tváře lidí v metru rozhodně nevypadají nadšeně. Co nám chybí?

Asi by se všichni lidé ze Západu museli naložit do letadla a dopravit do Afriky, aby se podívali, jak se tam žije a jak tam bojují tisíce dětí nemocných AIDS. – Jednou se mě někdo ptal, co bych přála dětem. Tedy, přeju jim malou povodeň, která jim odpaví většinu hraček, aby zase měly možnost hrát si s pískem a blátem.

Co nás zničí, je to, že chceme opustit tvůrčí polaritu a chceme vyřešit všechna napětí – i ta mezi JÁ a TY. Pokud se nám do podaří, budeme mrtví. Naše JÁ společnost musí znovu ocenit to TY se všemi napětími, která přináší, protože monopol JÁ se nutně musí eticky pokřivit. Potřebujeme lidskou soudržnost.

Kde je pro nás ještě naděje?

Jen v lásce, a to už je napsáno i v Bibli: Miluj svého bližního jako sebe samého! Bližní není v první řadě ten velký svět venku, ale malá rodina, v níž se můžeme naučit milovat.

Jiřina Prekopová: „Nese mě řeka lásky“

moc náboženské pravice v USA.

Našli bychom vůbec nějakou víru, kterou demagogové nezneužili jako hůl na své protivníky?

Vzpomeňte na inkvizici a křížové výpravy na jedné straně nebo útok na Světové obchodní středisko na straně druhé. Absolutní hodnotu víry bychom však neměli posuzovat podle toho, jak ji lidé uplatňují, stejně jako nemůžeme posuzovat absolutní hodnotu lásky podle manželství, v němž manžel týrá svou ženu. Jsme Boží děti a nám Bůh dal vědění o dobru a zlu; morální zákon, který já osobně považuji za obzvláště přesvědčivý náznak jeho existence. Máme však také svobodnou vůli a tu neustále používáme k porušování onoho zákona. Neměli bychom vinit víru z toho, že ji lidé zkreslují a zneužívají.

Pro mnohé lidi je těžké uvěřit v Boha právě kvůli zlu. Jestli nás Bůh miluje, proč je život plný utrpení?

To je ta nejzásadnější otázka, s níž se musí utkat všichni, kteří hledají. Především, jeli naším hlavním cílem rozvíjet se, učit se a objevovat sebe i Boha, musíme si bohužel přiznat, že snadný a pohodlný život nás k tomuto cíli nedovede. Víím, že se dozvídám jen velmi málo o sobě a o Bohu, když jde všechno hladce. Velkou část bolesti a utrpení tohoto světa nemůžeme přičítat Bohu. Bůh nám dal svobodnou vůli a my si můžeme vybrat, zda ji budeme uplatňovat způsobem, který ublíží druhým lidem.

Fyzik Steven Weinberg, který je ateista, se ptá, proč muselo během holocaustu zemřít šest milionů Židů, mezi nimi i jeho příbuzní, aby mohli nacisté uplatnit svou svobodnou vůli.

Kdyby Bůh musel zázračně zasáhnout pokaždé, když se jeden z nás rozhodne udělat něco zlého, žili bychom ve velmi podivném, chaotickém a nepředvídatelném světě. Svobodná vůle vede lidí k tomu, že si navzájem dělají hrozné věci. V důsledku toho umírají desítky. Vinu za to nemůžete přikládat nikomu jinému než těm, kteří páchají zlo. To není Boží chyba. Obtížnější otázka vyvstává, když utrpení nepramení ze zlého jednání člověka. Dítě s rakovinou, přírodní katastrofy... Proč Bůh dopustí tyto věci?

Je existence náboženství spjatá s existencí utrpení? Mohli bychom snížit utrpení do té míry, že bychom náboženství vůbec nepotřebovali?

Navzdory tomu, že jsme dosáhli všech těch úžasných pokroků medicíny, vymýtili jsme některé choroby a umožnili lidem žít déle, pravděpodobně budeme pořád nacházet možnosti, jak se hádat a někdy i zabíjet – ze samé arogance a touhy ovládat a vládnout. Úmrtnost se tedy nezmění, každý člověk jednou zemře, ať už jakýmkoliv způsobem. Nedomnívám se, že někdy přijdeme na to, jak zabránit lidem, aby si navzájem dělali zlé věci. Zůstane to naší největší a nejznejpokojivější zkušeností na této planetě a kvůli tomu budeme vždy toužit po něčem vyšším.

John Horgan, National Geographic 2/07

Foto: Renata Marcolová

KAJÍCÍ MODLITBA Z EKUMENICKÉ BOHOSLUŽBY

Bratři a sestry, je vůlí našeho Pána, aby jeho učedníci byli jedno, a také apoštol Pavel nám svědčí, že rozdělení Kristova těla je hříchem. Svůj podíl na tomto hříchu nyní před tváří Boží vyznejme:

Vyznáváme, že nejen naši předkové, ale i my sami neseme vinu na rozdělení Církve, tvého těla. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Vyznáváme, že při pohledu na minulost neumíme odlišit zápas o Tvoji pravdu od lidské pýchy a lidského selhání, a tak často velebíme to, zač bychom se měli stydět. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Vyznáváme, že neblahé dědictví minulosti předáváme také svým dětem a vnoučatům, místo abychom je vedli ke snaze o uzdravení ran tvého rozděleného těla. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Vyznáváme, že se často chováme jako majitelé pravdy, a ne jako její svědkové, a že se díváme zpátky na ty, kdo tě ctí jinde a jinak než my. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Vyznáváme, že úsilí o jednotu v pravdě a lásce nechápe-me jako svůj úkol a jeho břemeno necháváme na druhých -- na představitelích církví nebo ostatních křesťanech. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Vyznáváme, že se často necháváme znechutit, když práce pro jednotu uvízne na mrtvém bodě, a že znovu stavíme staré hradby, místo abychom je překonávali. K tobě voláme: Pane, smiluj se.

Bože, odpusť nám naši minulost, posvět' naši přítomnost a ukaž nám cestu do budoucnosti, kterou pro nás hříšné otevřela nejsvětější oběť tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. O to tě v jeho jménu prosíme. Amen.

ESKYMÁCI

Jejich původní předkové původně žili v nejvýchodnější oblasti Dalekého východu a v oblastech kolem Beringova moře. V 5. století před Kristem začala jejich migrace do Severní Ameriky a odtud pak do Grónska. Na původním území zůstala jenom malá skupina necelých 2500 příslušníků této etnické skupiny, kteří žijí na východním pobřeží Čukotky a na Wrangelově ostrově. V Kanadě a ve Spojených státech jich žije asi 45 000 a na území Grónska asi 30 000. Žili velice dlouhý čas na tomto obrovském území bez kontaktu s jinými lidskými kulturami. Nemohli od těchto kultur nic přijímat, nemohli se od nich nic učit, nic vyměňovat. Všechno, co před ně postavila krajně nepřívznivá příroda, museli řešit jen svými silami, svým intelektem. Ve světě, kde nic neroste, kde je věčná zima, ve světě, kde se nedají těžít kovy, pěstovat rostliny, chovat zvířata, v tom světě našli řešení všech svých základních otázek. Daleko od civilizace jsem poznal, jak způsob života prověřený tisíci let dokonale odpovídá tamějšímu životnímu prostoru, jak funguje a jakou musí jednotlivec vynaložit námahu, aby všichni mohli žít. Za Eskymáky severovýchodní kanadské Arktidy vedla jedna z mých prvních zámořských cest. Tato oblast je pro nás zajímavá i tím, že

tam můžete potkat Eskymáka s křesťním jménem Jan Hus nebo Komenius. V této oblasti totiž působili jako misionáři první pokračovatelé české reformace, tzv. moravští bratři. Byli to často vůbec první Evropané, kteří tu přišli do styku s Eskymáky.

A ještě jedna věc stojí za údiv: uchvátla mě skutečnost, že tito lidé jsou ohromně výtvarně nadaní a že například z toho, co jim příroda poskytuje – z kostí, dokáží vyrábět umělecká díla mimořádné úrovně.

Miloslav Stingl

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

sobota 2.2. 18 h. Lukavice
neděle 3.2. 4. v mezidobí
7.15 h. Letohrad Sof 2,3. 3,12-13
8.45 h. Mistrovice Ž 146
10.15 h. Letohrad 1 Kor 1,26-31
Mt 5,1-12a

středa Popelceční 17 h. Kunčice

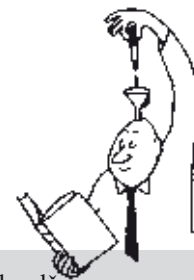
sobota 9.2. 18 h. Mistrovice
neděle 10.2. 1. postní
7.15 h. Letohrad Gn 2,7-9. 3,1-7
8.45 h. Lukavice Ž 51
10.15 h. Letohrad Řím 5,12-19
Mt 4,1-11

sobota 16.2. 18 h. Mistrovice
neděle 17.2. 2. postní
sbírka na opravu orlického kostela
7.15 h. Letohrad Gn 12,1-4a
8.45 h. Lukavice Ž 33
10.15 h. Letohrad 2 Tim 1,8b-10
Mt 17,1-9

sobota 23.2. 18 h. Lukavice
neděle 24.2. 3. postní
sbírka Svatopetrský halěř
7.15 h. Letohrad Ex 17,3-7
18.45 h. Mistrovice Ž 95
10.15 h. Letohrad Řím 5,1-2,5-8
J 4,5-42

sobota 1.3. 18 h. Mistrovice
neděle 3.3. 4. postní
7.15 h. Letohrad 1 Sam 16,1b.6-7.10-13a
8.45 h. Lukavice Ž 23
10.15 h. Letohrad J 9,1-41

sobota 8.2. 18 h. Lukavice
neděle 9.3. 5. postní
7.15 h. Letohrad Ex 37,12-14
8.45 h. Mistrovice Ž 130
10.15 h. Letohrad Řím 8,8-11
J 11,1-45

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad • Redakce: Iva Marková, Miloslava Šejvlová, Václav Vacek, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741